

ה"ת 16615/08/15 - מדינת ישראל נגד אלבר ציי רכב (ר.צ.) בע"מ

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 16615-08-15 אלבר ציי רכב (ר.צ.) בע"מ נ' אגף המכס והמע"מ חקירות חיפה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט זיו אריאלי

מבקשת מדינת ישראל

נגד

אלבר ציי רכב (ר.צ.) בע"מ משיבה

החלטה

רקע וטענות הצדדים:

1. בפני בקשה נוספת להארכת תוקף צו החזקת תפוסים. עיקרי הדברים מפורטים בין היתר בהחלטתי מיום 17.6.18. בקצרה ייאמר כי המבקשת מנהלת חקירה מורכבת וממושכת, במסגרתה נחשדת המשיבה (ומעורבים נוספים) בביצוע עבירות זיוף ומרמה, קשירת קשר והלבנת הון, כמו גם עבירות על פקודת היבוא והיצוא וכן פקודת המכס. כפי שפירטה בהרחבה המבקשת בהודעה שהוגשה מטעמה ביום 27.6.18 - על פי החשד קשרה המבקשת קשר עם אחרים שעניינו הפרת כללי הרגולציה החלים על יבוא כלי רכב למדינת ישראל. במסגרת התכנית העבריינית שתכליתה יבוא כלי רכב מארה"ב לישראל - הוצגו למשרד התחבורה מסמכים מזויפים שונים אשר על סמכם קיבלה המשיבה מאת משרד התחבורה היתר "יבואן מקביל". המשיבה רכשה למעלה מ-2000 כלי רכב, בעלות כוללת של כ-50 מיליון דולר ארה"ב, מתוך כוונה לייבא את כלי הרכב לישראל. בניגוד לתנאי ההיתר, כלי הרכב נרכשו מסוחר רכב שאינם סוכנים מורשים. רכישת כלי הרכב בוצעה תוך שימוש בחברות הרשומות בארה"ב, במטרה להסוות את העובדה כי נרכשו על ידי המשיבה למטרת יבואם מארה"ב לישראל. המשיבה נקטה בפעולות נוספות על מנת להסתיר את העובדה כי כלי הרכב אסורים ליבוא (לרבות הכנת שורה של מסמכים כוזבים בנוגע למיהותו של המוכר, ערך הרכב, תנאי המכר ועוד). מסמכים מזויפים אלו הוצגו לרשויות המכס לשם שחרור כלי הרכב המיובאים. על פי נתונים המצויים בשלב זה בידה, מעריכה המבקשת כי שווי הרכוש האסור אשר התקבל בשל ביצוע עבירות המקור עולה על 280 מיליון ₪.

2. במהלך החקירה נתפסו כלי רכב (אשר לימים שוחררו תמורת הפקדתה של ערבות בנקאית) וכן נתפסו (ברישום) נכסים נוספים בבעלות המשיבה. מעת לעת הוארך תוקף צווי התפיסה.

3. המשיבה מתנגדת להארכה נוספת של צווי התפיסה, ולטענתה נקודת האיזון בשלב זה נוטה באופן מובהק לטובת דחיית הבקשה. זאת לנוכח פרק הזמן הממושך בו תפוסים הנכסים בידי המבקשת, חזקת החפות העומדת לזכותה של המשיבה, העובדה כי סופה של החקירה לא נראה לעין, הפגיעה הקשה בקניינה של המשיבה [הנעוצה הן בעלות הכלכלית של העמדת הערבות הבנקאית, והן הקושי לעשות שימוש בכספים ובנכסים לצורך המשך מינוף פעילותה העסקית של המשיבה]. בנוסף, העלה ב"כ

המשיבה תהיות באשר לטענת המבקשת כי שווי העבירות המיוחסות למשיבה עומד על כ- 280 מיליון ₪. נטען כי בבקשה בכתב ציינה המבקשת כי היקף העבירות עומד על "עשרות מיליוני ₪". עוד נטען כי ככל שהמבקשת טוענת כי שווי הרכבים הינו שווי העבירה והרכוש האסור - הרי שיש בטענה זו כדי להטעות, שכן אף לשיטת המבקשת השקיעה המשיבה סך של כ- 50 מיליון דולר לצורך רכישת כלי הרכב (ואין חולק כי מדובר בכספים ממקור לגיטימי). נטען כי רק ההפרש בין שווי הרכישה לבין שווי מוערך לצורך מכירה - הוא לבדו יכול להוות "רכוש אסור". על פי הטענה, יש בכך כדי לצמצם באופן ניכר את היקף "הרכוש האסור" וכפועל יוצא - את היקף תפיסת הרכוש מתוך רכוש של המשיבה.

דין והכרעה:

4. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עיינתי בבקשת המבקשת ובהודעה שהוגשה מטעמה, וכן בדו"חות הסודיים שהוגשו לעיוני - נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל, ברובה.

5. לעניין קיומו של חשד סביר, הרי שהוגשו לעיוני מסמכים סודיים וכן מסמכים מתוך תיק החקירה. אלו מלמדים באופן מובהק על קיומו של חשד סביר הקושר את המשיבה לחשדות המיוחסים לה ולעבירות הנזכרות בבקשת המבקשת. לשיטתי, עוצמתו של החשד הסביר אינה מבוטלת כלל ועיקר. לעניין החשד הסביר ועוצמתו ר' ההפניות הבאות:

מסמך 1/במ' [ע' 15, סעיף ה'; ע' 17, סעיף א'; ע' 18; ע' 30-31, הקטעים אשר סומנו על ידי בכחול; ע' 32, הקטע שסומנו על ידי בכחול; ע' 41, הקטע שסומן על ידי בכחול; ע' 61-62; ע' 82; ע' 91].

מסמך 2/במ' - כולו.

מסמך 3/במ' - כולו

מסמך מתוך תיק החקירה אותו סימנתי במ' 5 - כולו.

6. לעניין ההיקף הכספי של מעשי העבירות המיוחסות למשיבה: מקובלת עלי טענת המבקשת, לפיה בשלב זה יש לראות את היקף "הרכוש האסור" כשווי כלי הרכב אותם ביקשה המשיבה להביא לישראל. טענת המבקשת [ולכך נמצאת, בשלב זה, אחיזה של ממש בחומר הראיות] היא כי למשרד התחבורה הוצגו מצגים כוזבים, אשר הובילו לידי כך שניתן למשיבה אישור לייבא את כלי הרכב לישראל. לולא אותם מצגים כוזבים ומסמכים מזויפים - לא היה ניתן אישור כאמור לייבוא כלי הרכב. מכאן, הרי שיש לראות בכלי הרכב, עם הגעתם לישראל, כ"רכוש אסור", כהגדרתו בסעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, דהיינו:

"(1) רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה;

(2) רכוש ששימש לביצוע עבירה;

(3) רכוש שאיפשר ביצוע עבירה;

(4) רכוש שנעברה בו עבירה".

7. אמנם, ייתכן כי יש ממש בטענתה של המשיבה, לפיה כלי הרכב אותם ביקשה לייבא לישראל - נרכשו מתוך כספים לגיטימיים של החברה, ואף שולם בגין עסקאות הרכישה מס כדין. אלא שבכך אין כדי להוליך למסקנה, כי היקף הרכוש האסור מוגבל **לרווחים** הצפויים של המשיבה בגין מכירת כלי הרכב. כפי שנקבע לא אחת, הלכה היא כי "בלעו של הגזלן" משמעותו הכספים בהם בוצעה העבירה, ולא ה'עמלה' שגוזל כל עבריין אגב ביצועה:

ר' בהקשר זה ע"פ 4980/07 **אלון כהן נ' מדינת ישראל** (4.11.2010);

ע"פ 6889/11 **מדינת ישראל נ' אלירן עובד ואח'** (14.5.2012).

8. ודוק: בעניין זה יש להבחין היטב בין הגדרת הרכוש כ'רכוש אסור' כמשמעותו בסעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, לבין שיקול הדעת המסור לבית המשפט, בסוף ההליך המשפטי, אם להורות על חילוט בשווי מלוא היקף הרכוש האסור, או שמא קיימים שיקולים המצדיקים צמצום בהיקף החילוט.

9. ב"כ המשיבה, בתמיכה לטענותיו, הפנה לע"פ 6532/17 **מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים** (8.4.2018), כאשר על פי הטענה, פסק הדין הנ"ל מלמד כי יש לערוך אבחנה בין כספים לגיטימיים לכספים שאינם לגיטימיים, וכי יש בסופו של יום להורות על חילוט (וקודם לכן - אף ליתן סעד זמני) רק ביחס לכספים הלא לגיטימיים ששימשו לביצוע העבירה.

10. אלא שקריאה מדוקדקת של פסק הדין שניתן בע"פ 6532/17 הנ"ל מלמדת כי לא זו בלבד שהוא אינו תומך בטענות המשיבה, אלא דווקא בתוצאה ההפוכה.

11. ראשית, יש להדגיש כי קיימים הבדלים מהותיים בין הסיטואציה שנדונה בע"פ 6532/17 לבין המקרה דנן. שם דובר בערעור על בקשה למתן סעד זמני, לפי סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, ביחד עם סעיף 36' לפקודת הסמים המסוכנים. במלים אחרות - שם דובר במקרה בו החקירה הסתיימה והוגש כתב אישום (ועמו בקשה למתן סעדים זמניים). ואילו בעניינו, כזכור, מדובר במצב בו החקירה עדיין בעיצומה, והבקשות להארכת התפיסה הן מכח סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון והוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי. להבדל זה יש משמעות כפולה: האחת, כי בעניינו, ועד לסיום החקירה והגשת כתב האישום, הגבולות שניתן לשרטט ביחס לרכוש האסור, היקפו ופעולות ההסתרה - 'נזילים' ודינאמיים יותר. השניה, כי הרף הראייתי הדרוש לצורך המשך תפיסה בשלב החקירה (טרם הגשת כתב אישום) - נמוך יותר מהרף הדרוש לשם המשך תפיסת רכוש לאחר הגשת כתב אישום [על ההבדל בין תפיסה טרם הגשת כתב אישום והמשך תפיסה לאחר הגשת כתב אישום: ר' בש"פ 6159/01 **יונס אבו עמר נ' מדינת ישראל** (8.10.2001); בש"פ 8353/09 **פליקס מגאלניק נ' מדינת ישראל** (26.11.2009)].

12. הבדל משמעותי נוסף בין עניינינו לזה שנדון בע"פ 6532/17 הנ"ל, נעוץ בעובדות המקרה. שם דובר בכספים אשר התקבלו לכאורה במרמה בהיקף של כ- 500,000 ש"ח, סווגו (במרמה) ככספי תרומות, ועורבבו עם כספי תרומות לגיטימיים בסכום כולל של כ- 7,000,000 ₪. בית המשפט קיבל את התיזה שהציגה המדינה, לפיה ייתכן וניתן יהיה לראות את הכספים הכשרים [לתוכם עורבבו כספי המרמה] כ"רכוש אשר שימש לביצוע עבירה" או "איפשר את ביצוע העבירה", ומכן שיש להגדיר את הסכום כולו כרכוש אסור, אשר במקרה של הרשעה - ייתכן וניתן יהיה להורות על חילוטו.

13. יודגש כי מצב הדברים בעניינינו שונה לחלוטין. אין המדובר כלל וכלל **בערבוב של רכוש אסור ברכוש שאינו אסור** [פעולה המוגדרת על פי סעיף 1 לחוק איסור הלבנת הון כ"פעולה ברכוש"]. למעשה, ולמיטב הבנתי, אין בתשתית הראייתית שהוגשה בפני כל אינדיקציה ל"ערבוב רכוש" כאמור. ויודגש: מימון רכוש מתוך משאבים לגיטימיים, והפיכתו בהמשך ל"רכוש אסור" - אינה מהווה פעולה של "ערבוב רכוש" כמשמעותו בסעיף 1 לחוק איסור הלבנת הון.

14. אוסיף, כי גם לנוכח ההכרעה לגופה וה'שורה התחתונה' בע"פ 6532/17 ניתן לקבוע, כי אין בפסק הדין הנ"ל כדי לתמוך בטענות המשיבה:

- ההכרעה גופה, שכן בית המשפט העליון בע"פ 6532/17 ערך אבחנה בין הגדרת הרכוש כ'רכוש אסור' וקביעה בדבר פוטנציאל החילוט שלו, לבין שיקול הדעת של בית המשפט אם להורות על חילוט אם לאו. משכך, קבע בית המשפט שם כי הגם שהתשתית הראייתית הלכאורית מוצקה, הרי שבפועל בתי המשפט אינם נוהגים להורות על חילוט כספים כשרים ששימשו לביצוע עבירות של הלבנת הון [דוגמת המקרה שנדון שם, של כספי מרמה אשר עורבבו עם כספים לגיטימיים]. בית המשפט העליון קבע לאור זאת כי אין מקום להורות על תפיסת כל כספי התרומות שהתקבלו אצל המשיבה בשנים הרלבנטיות - בין היתר לאור היחס (פי 12) בין כספי המרמה לכספים הלגיטימיים.

- ב'שורה התחתונה', שכן בית המשפט שם ערך איזון בין תכליות החילוט לבין זכות הקניינית של המשיבה, והורה על המשך תפיסתו של רכוש בשווי של 2.5 מיליון ₪ - דהיינו סכום הגבוה פי חמישה מגובה כספי המרמה.

15. ברי, כי לו היה ממש בטענת ב"כ המשיבה לפיה מפסק הדין בע"פ 6532/17 עלינו ללמוד כי יש לערוך אבחנה בין הכספים הלגיטימיים לבין הכספים הלא לגיטימיים, ולהורות על תפיסה של הכספים הלא לגיטימיים בלבד - הרי שניתן היה לצפות כי בע"פ 6532/17 הנ"ל יורה בית המשפט העליון על העמדת שווי הרכוש התפוס על 500,000 ₪ בלבד (דהיינו כספי המרמה בלבד). לא כך הורה בית המשפט העליון. לא כך ניתח בית המשפט העליון את מהותו והיקפו של "הרכוש האסור" בסיטואציה שהונחה לפתחו.

ויודגש שוב - בית המשפט העליון ראה לנכון להורות על תפיסה חלקית של הרכוש "המעורבב", לנוכח הפער

המשמעותי בין הרכוש שהתקבל במרמה לבין הרכוש הלגיטימי בו הוא "עורבב". בענייננו, אין המדובר כלל בסוגיה של ערבוב רכוש אסור ברכוש שאיננו אסור, ומכאן שסוגיית היחס בין השניים אינה רלבנטית להכרעה בתיק שבפני.

16. סיכומו של דבר, אני דוחה את טענת המשיבה, לפיה יש לחשב את שווי הרכוש האסור לפי הפער בין שווי המכירה הצפוי מהרכבים לבין הסכומים שהשקיעה המשיבה לשם רכישתם. לשיטתי, ומשקמה תשתית ראייתית מספקת לשלב זה, המלמדת על חשד לקבלת היתר יבוא כלי הרכב תוך הצגת מצגים כוזבים ומסמכים מזויפים לרשויות - הרי שיש לראות את שווי הרכוש האסור כשווי כלי הרכב אותם ביקשה המשיבה לייבא לישראל. על פניו, קיימת תשתית ראייתית לכך כי לולא המצגים הכוזבים והמסמכים המזויפים - לא היו ניתנים היתרי יבוא, וכלי הרכב לא היו מובאים כלל לישראל מתוך כוונה למוכרם.

17. קבעתי לעיל, כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות הנטענות. אוסיף, כי עוצמתו אינה מבוטלת, ואף התעצמה במהלך החודשים שחלפו מאז ניתנה החלטתי האחרונה. אלא שכידוע, בקיומו של חשד סביר אין די כדי להוליך למסקנה לפיה דין הבקשה להתקבל. מספר שיקולים נוספים עומדים להכרעה במסגרת הבקשה שבפני.

18. כזכור, בענייננו תכלית התפיסה היא הבטחת האפשרות לחלט את התפוסים (או את שוויים) בסופו של ההליך המשפטי. המשמעות היא כי על מנת להיעתר לבקשת המבקשת להאריך את החזקת התפוסים - על בית המשפט להתרשם בדבר קיומו של פוטנציאל חילוט. שיקול נוסף הינו פרק הזמן שחלף ממועד התפיסה, תוך מתן משקל לחזקת החפות העומדת לזכותו של חשוד כמו גם מתן משקל לפגיעה המתמשכת בזכותו לקניין (זכות אשר נפגעה עם תפיסתם של התפוסים, ואשר ככל שחולף הזמן - הפגיעה בה קשה יותר). במסגרת שיקול זה על בית המשפט להשתכנע כי החקירה מתקדמת, או לפחות כי היחידה החוקרת עושה מאמצים ראויים לשם קידום החקירה ומיצויה. על בית המשפט לשקול, בנוסף, את פרק הזמן הצפוי עד מיצוי החקירה וסיומה.

19. אופיים של השיקולים שפורטו לעיל מלמד, כי מדובר בשיקולים דינמיים. משקלם משתנה, ואף נקודת האיזון ביניהם - אינה סטטית. לשיטתי, ככל שנוקפים שבועות וחודשים, וסופה של החקירה לא נראה לעין, הרי שהולכת ומתעצמת הפגיעה בזכותו של החשוד, כל חשוד - לקניין. שיקול זה הולך ומטה את משוואת האיזון לטובת העדפת זכותו של החשוד לקניין - ודחיית הבקשה להמשך החזקת התפוסים בידי המדינה. אוסיף בהקשר זה כי ב"כ המשיבה הגיש במהלך הדיון תחשיב (מש/1 מיום 4.7.18) המפרט את ההוצאות אשר נגרמו עד כה למשיבה בגין הצורך להפקיד ערבויות בנקאיות. מהתחשיב עולה כי העמדת הערבויות (אשר ניתנו כזכור כחלופה לשחרור כלי הרכב שנתפסו) - הסבה למשיבה הוצאות בסכום העולה על 750,000 ₪.

20. מאידך, וככל שפעולות החקירה שבוצעו על ידי היחידה החוקרת עיבו את מארג הראיות המתגבש נגד החשוד, וקירבו את החקירה אל סופה - הרי ששיקול זה מטה את משוואת האיזון לטובת העדפת

האינטרס הציבורי - וקבלת הבקשה להארכת תוקף התפוסים.

21. בהקשר זה לא ניתן להתעלם מההתפתחויות המשמעותיות בחקירה, כמפורט בין היתר במסמך במ/2 וכן במסמך מתוך תיק החקירה אותו סימנתי במ/5. נראה, לפיכך, כי לא זו בלבד שהיחידה החוקרת משקיעה משאבים ותעצומות לשם קידום החקירה, אלא שהשקעה זו מניבה פרי, והוסיפה נופך נכבד למארג הראיות המתגבש נגד המשיבה. בנוסף, נראה כי (בין היתר לנוכח ההתפתחויות האחרונות בחקירה) החקירה הולכת ומתקרבת על סופה.

אדגיש עוד כי להבנתי מדובר בחקירה מורכבת ומסועפת מאוד. שורת החשדות מתייחסת לא רק למשיבה שבפני אלא לחברות נוספות בתחום ענף ייבוא כלי הרכב. פעולות החקירה אורכות זמן, בין היתר בשל הצורך לבצע תיאומים שונים בין רשויות אכיפה - בארץ ובחו"ל.

22. האיזון בין השיקולים השונים אשר הובאו לעיל, בסעיפים 19-21 להחלטתי, בשים לב להתקדמות החקירה, ההתפתחות המשמעותית בחקירה ועיבוי החשדות המתגבשים - אלו מטים לשיטתי את הכף לטובת קבלת הבקשה והארכת תוקף החזקתם של התפוסים. אלא שבכך אין כדי להביאנו אל נקודת הסיום. זאת, מאחר וכמו על כל הליך אשר מעורבת בו פגיעה בזכויות - גם על ההליך שבפני חולש עקרון המידתיות. על פי עקרון זה, יש לבחון מה הוא האיזון המידתי בין האינטרס הציבורי לבין האינטרס הפרטי. על בית המשפט להשתכנע, כי הסעד המבוקש הינו הסעד אשר משיג את התכלית המתבקשת תוך פגיעה מינימלית בזכויות הפרט (ובמקרה שבפני - זכויות המשיבה).

23. בעניין זה אני סבור, כי לנוכח פרק הזמן הממושך בו מוחזקים התפוסים בידי המבקשת (כשלוש שנים), לנוכח העובדה כי אף שהחקירה מתקרבת לסיומה - הרי שאין המדובר במועד סיום נראה לעין, ולנוכח הפגיעה מתמשכת בזכויות המשיבה (אשר כזכור - חזקת החפות עדיין עומדת לזכותה), הרי שאיזון **מידתי** בין השיקולים השונים אינו מוליך למסקנה לפיה דין הבקשה להתקבל במלואה.

24. לשיטתי, קבלתה החלקית של הבקשה צריכה להתבטא בשניים: **ראשית**, בקיצור משך התקופה המבוקשת (בין היתר על מנת להגביר את קצב הפיקוח השיפוטי אחר קצב התקדמות החקירה); **שנית**, בשחרור חלקי של מי מהנכסים התפוסים.

25. אשר למשך התקופה המבוקשת, התחשבתי בעובדה כי מדובר בבקשה שיטית להארכת תוקף הצווים להחזקת התפוסים, כמו גם לפרק הזמן שחלף מאז הוגשה הבקשה ועד היום [המדובר בפרק זמן לא קצר, אשר נדרש לשם הגשת תגובה מצד המשיבה, קיום שני דיונים, החלטת ביניים באשר לטענות המשיבה בדבר העיון בדו"ח הסודי וחקירת נציג המבקשת, הגשת בקשה מתוקנת להחזקת התפוסים, לאור החלטת הביניים אשר חייבה את המבקשת למסור פרטים נוספים]. מכל מקום, אני סבור כי אין מקום להיעתר לבקשה במלואה, וכי **יש להאריך את תוקף הצווים להחזקת התפוסים בארבעה**

חודשים נוספים מהיום.

26. אשר להיקף הרכוש התפוס: כמפורט בבקשה, המדובר בשני סוגי נכסים שנתפסו. האחד הינו נכסי מקרקעין [ר' נספח א'1 ו- א'2 לבקשת המבקשת, וכן מסמך מב/4], אשר שווים מוערך בכ- 100 מיליון ₪; השני הינו ערבויות בנקאיות בהיקף של 24 מיליון ₪ [5 מיליון בערבות בנקאית מאת בנק לאומי, 5 מיליון בערבות בנקאית מאת בנק דיסקונט, ו- 14 מיליון ₪ בערבות בנקאית מאת בנק הפועלים].

המדובר בנכסים בהיקף ניכר, אשר גם אם שווים אינו מגיע לכלל מחצית מהיקף העבירה המיוחס למשיבה (לפי חישובי המבקשת) - עדיין מדובר בנכסים אשר המשך החזקתם כתפוסים בידי המדינה מכביד ודאי על המשיבה - הן בגריעת היקף האשראי והן בחוסר האפשרות להעמיד נכסים אלו כבטוחה לצורך המשך פעילותה העסקית של החברה.

27. אני מוצא לנכון, בחלוף כשלוש שנים מיום תפיסת הנכסים, להפחית **במידה מסוימת** את היקף הנכסים התפוסים.

28. סוף דבר, בקשת המבקשת להאריך את המועד להחזקת התפוסים והמסמכים - מתקבלת באופן חלקי. אני מאריך את תוקף הצווים האמורים בארבעה חודשים נוספים מהיום. אשר לסכום הערבויות הבנקאיות, הרי שהוא יופחת מ- 24 מיליון ₪, ל- 22 מיליון ₪. הצווים שניתנו ביחס לנכסי הנדל"ן יוותרו על כנם ללא שינוי.

זכות ערר כחוק [סעיף 38א' לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)].

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ג אב תשע"ח, 25 יולי 2018, בהעדר הצדדים.